

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 321/2018 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om ungas anställningsvillkor och säkerhet i arbetet

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 321/2018 rd undertecknat av riksdagsledamot Pia Kauma /saml.:

Hur ämnar regeringen främja ungas anställningsvillkor och säkerhet i arbetet, och

hurudana ändringar görs i lagstiftningen och/eller arbetarskyddstillsynen för att förbättra arbetskulturen och rätta till beskrivna missförhållanden?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Det är ytterst viktigt att på arbetsplatserna iaktta den lagstiftning som gäller unga anställda. Arbetsolyckor och andra utmaningar i det dagliga arbetslivet som gäller unga beror delvis på att de ungas beredskaper för arbetslivet är bristfälliga. Den utbildning som de unga fått har nödvändigtvis inte omfattat eller har endast i liten skala omfattat kunskaper som med tanke på övergång till arbetslivet är väsentliga såsom säkerhet och hälsa på arbetsplatsen. Delvis beror problemen på att introduktionen i arbetsuppgifterna och handledningen, som enligt arbetarskyddslagen (738/2002) hör till arbetsgivarens skyldigheter, är bristfälliga när det gäller en nyanställd. Förutom bristfällig introduktion i arbetsuppgifterna är det möjligt att arbetsgivarna försummar även andra av sina skyldigheter, såsom ordnande av företagshälsovård i enlighet med lagen om företagshälsovård (1383/2001). Bristfällig introduktion i arbetsuppgifterna ger inte de unga beredskap att tillägna sig trygga arbetssätt eller förstå vilka rättigheter och skyldigheter som anställningen innebär.

En av de viktigaste och kanske en av de enklaste metoderna att främja ett bättre arbetsliv för de unga är att poängtera introduktionen i arbetslivet, handledningen och kommunikationen. Ett tryggt arbete för unga är emellertid inte enbart beroende på arbetsgivarens åtgärder, utan även den anställda själv har till säkerheten anknytande skyldigheter med vars hjälp hen kan främja sin egen och andras säkerhet i arbetet. En ung person som för första gången blir anställd känner emellertid inte nödvändigtvis till de skyldigheter som till exempel arbetarskyddslagen ställer på den anställda, till exempel skyldighet att använda personlig skyddsutrustning eller skyldighet att avlägsna fel och brister i arbetsmiljön.

Striktare arbetstid- och arbetarskyddsbestämmelser gäller personer under 18 år än personer som fyllt 18 år. Arbetet får inte skada den ungas hälsa eller utveckling och inte inverka negativt på hens skolgång. Vägledningen av den unga och övervakningen av arbetet ska ske särskilt noggrant. Åtminstone i arbetets initialskede förutsätts i praktiken kontinuerlig övervakning för att

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 321/2018 rd

man tillförlitligt ska kunna försäkra sig om att den unga har lärt sig att utföra sitt arbete på ett korrekt och säkert sätt.

Uppgifterna som gäller arbetarskyddets myndighetstillsyn, användningen av behörighet och metodalternativen grundar sig på lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006). Till arbetarskyddsmyndighetens uppgifter hör att övervaka arbetsgivarens verksamhet. Genom inspektioner övervakas arbetsgivarnas skyligheter att introducera de anställda i arbetsuppgifterna, och samtidigt betonas vikten av att iaktta anställningsvillkoren även i de ungas anställningsavtal. Arbetarskyddsmyndigheten strävar efter att genom kommunikation påminna de unga om grundläggande frågor gällande anställningsvillkor till exempel i samband med sommarjobb.

Övervakningen av att bestämmelserna och föreskrifterna om arbetstider och arbetarskydd för unga iakttas har lett till resultat, och genom myndighetstillsynen har man lyckats väl nå de fall då anställningsvillkoren och arbetarskyddet inte följts i tillräckligt omfattande. Inga egentliga lagändringar planeras, eftersom bestämmelserna för unga anställdas del i sin nuvarande form är tillräckligt omfattande. Med hjälp av arbetarskyddstillsynens metoder övervakas att anställningsvillkoren och arbetarskyddet fullföljs i fråga om unga anställda, och övervakningen riktas vid behov på arbetarskyddet inom branscher med större risker för de unga. Genom en lyckad arbetarskyddsverksamhet på arbetsplatserna är det möjligt att påverka hur attraktivt arbetslivet känns för de unga, och därigenom med hjälp av arbetarskyddets metoder indirekt påverka de ungas intresse för olika arbeten och arbetsplatser och överhuvudtaget för arbetslivet.

Det är bra att träna arbetslivskunskaper genom hela livet. Statsrådet utvecklar ett kompetenssystem med låg tröskel, i form av en helhet som sträcker sig från småbarnspedagogiken till fortbildning och examensinriktad fortbildning i modulform så att lärandet är livslångt och kompetensen ackumuleras. Med tanke på att de unga övergår till arbetslivet och som en del av utvecklingen av de ungas beredskap inför arbetslivet, är det viktigt att säkerhetslagstiftningen och bestämmelser om villkor för anställningsavtal ingår i de ungas utbildning. Strävan är att för de unga försöka skapa fler kontakter till arbetslivet redan under studietiden så att arbetslivet blir bekant i ett tidigare skede än vad läget är i dag.

Till arbetarskyddsmyndighetens gemensamma riksomfattande telefonrådgivning kan den anställda och arbetsgivaren ringa och be om råd och anvisningar i frågor som gäller hälsa och säkerhet i arbetet, anställningsavtalets villkor, arbetshälsa och problemsituationer i samband med arbetsplatser inom byggnadsbranschen. På arbetarskyddsförvaltningens webbtjänst finns även mycket detaljerade anvisningar för arbetsgivare och anställda.

Helsingfors 14.9.2018

Social- och hälsovårdsminister Pirkko Mattila